

REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Savska cesta 62, Zagreb

Poslovni broj: PŽ-4387/2024-2

REPUBLIKA HRVATSKA

RJEŠENJE

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Raoula Dubravca, predsjednika vijeća, Lenke Čorić, suca izvjestitelja i Ivane Mlinarić, člana vijeća, u pravnoj stvari tužitelja BILI GALEB d.o.o. u stečaju, Veliki Lovrečan, Lovrečan Breg 80, OIB 52260223040, kojeg zastupa punomoćnik Zoran Vukelić, odvjetnik u Bjelovaru, protiv tuženika PATRIOT d.o.o. u stečaju, Zadar, Ulica Ivana Gundulića 2/B, OIB 03358015370, kojeg zastupa stečajni upravitelj Ivan Morosavljević iz Murtera, uz sudjelovanje umješaka na strani tužitelja H&K business experts d.o.o., Zagreb, Ulica Josipa Pupačića 4, OIB 65125773350, kojeg zastupa punomoćnik Luka Mrkić, odvjetnik u Zadru, radi utvrđenja ništetnosti ugovora, odlučujući o tužnikovoj žalbi protiv presude i rješenja Trgovačkog suda u Zadru poslovni broj P-183/2023-54 od 26. rujna 2024., u sjednici vijeća održanoj 10. prosinca 2024.

r i j e š i o j e

Ukidaju se presuda i rješenje Trgovačkog suda u Zadru poslovni broj P-183/2023-54 od 26. rujna 2024. i predmet vraća prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Obrazloženje

1. Presudom Trgovačkog suda u Zadru poslovni broj P-183/2023-54 od 26. rujna 2024. utvrđeno je da je ništetan ugovor o kupoprodaji nekretnine od 10. siječnja 2019. ovjeren 18. siječnja 2019. kod javnog bilježnika Alkice Kolega Zubčić iz Zadra, pod poslovnim brojem OV-506/2019, a sklopljen između tužitelja, kao prodavatelja i tuženika, kao kupca i da ne proizvodi nikakve pravne učinke prema tužitelju, te se nalaže uspostava ranijeg zemljišnoknjižnog stanja nastalog u provedbi tog ugovora na temelju rješenja zemljišnoknjižnog odjela Općinskog suda u Zadru poslovni broj Z-2305/19 od 28. siječnja 2019. tako da se tužitelj upiše vlasnikom nekretnina pobliže označenih u izreci prvostupanjske presude u roku petnaest dana.

2. Rješenjem donesenim pod istim poslovnim brojem naloženo je tuženiku da tužitelju nadoknadi parnične troškove u iznosu od 11.557,00 eura u roku petnaest dana.

3. Tuženik je protiv obje te odluke pravovremeno izjavio žalbu zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, pogrešne primjene materijalnog prava i bitnih povreda odredaba parničnog postupka.

4. U žalbi u bitnom navodi kako je prvostupanjski sud ignorirao sve dostavljene dokaze o postojanju dugotrajne poslovne suradnje između parničnih stranaka, i slijedom toga paušalno utvrdio kako u vrijeme sklapanja ugovora o kupoprodaji nisu postojale nikakve nepodmirene tražbine iz tog pravnog posla i bez ikakvog relevantnog dokaza zaključio da se radi o nepostojećoj tražbini i da je tuženik nije mogao prebiti s tražbinom za isplatu kupoprodajne cijene. U prilog tome, žalitelj ponavlja svoje navode iz prvostupanjskog postupka i navodi dokaze koji govore u prilog istinitosti njegove tvrdnje o postojanju poslovnog odnosa i njegovih tražbina koje potječu iz toga odnosa i za koje je izdao račun broj 01/2019, uredno proknjižen u poslovnim knjigama tužitelja i tuženika i po kojem su predani mjesečni obračuni poreza na dodanu vrijednost. Dalje u žalbi ukazuje na pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje glede postojanja ograničenja ovlasti tadašnjeg direktora tužitelja za sklapanje ugovora o kupoprodaji pozivajući se na odredbe Zakona o trgovačkim društvima o načinu sazivanja skupštine društva s ograničenom odgovornošću i donošenja odluka, te dostavljanju navodno donesene odluke o ograničenju ovlasti i njenom učinku s obzirom na to da nikada nije upisana u sudski registar. U vezi s tim posebno ističe kako je nezakonito stajalište prvostupanjskog suda da je odluka o ograničenju ovlasti pravno obvezujuća od dana donošenja iako za nju član uprave na kojeg se odnosi nije znao niti je tužitelj dokazao da mu je dostavljena, čime se narušava pravna sigurnost, te posebno da je odluka članova društva o ograničenjima ovlasti za zastupanje uprave društva bez pravnog učinka prema trećim osobama, ako nije upisana u sudski registar, a u tome slučaju društvo može od člana uprave tražiti naknadu štete. Zaključno navodi kako ugovor o prijeboju (kompenzaciji) predstavlja legitiman pravni posao, dok prvostupanjski sud uopće nije obrazložio po čemu je sklopljeni ugovor o kupoprodaji suprotan moralu društva i odredbama Zakona o parničnom postupku odnosno po čemu je naplata međusobnih tražbina nemoralna, ako je ugovor potpisala ovlaštena osoba, ako ugovor sadrži propisanu formu, ako nije bilo mana volje ugovornih strana, ako je činidba nastala na temelju valjanog pravnog posla (poslovne suradnje) i prije imenovanja Dušana Polovine direktorom, i to u znatno većoj vrijednosti priznate činidbe. Također tvrdi da nije izveden dokaza saslušanjem svjedoka Vatroslava Bunića upravo na odlučnu okolnost postojanja poslovne suradnje i ispunjenja svih preuzetih obveza, iako je njegovo izvođenje predloženo na pripremnom ročištu. Predlaže da ovaj žalbeni sud ukine pobijane odluke i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

5. Tužitelj nije dao odgovor na žalbu.

6. Žalba je osnovana.

7. Pobijana presuda i rješenje ispitani su na temelju odredbe članka 365. stavka 2. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22 i 155/23; dalje: ZPP) u granicama razloga navedenih u žalbi, pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba

parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točaka 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ZPP-a, kao i na pravilnu primjenu materijalnog prava (članak 356. ZPP-a).

8. Predmet spora je utvrđenje ništetnim ugovora o kupoprodaji nekretnina koji su sklopile parnične stranke, te slijedom toga uspostavljanje zemljišnoknjižnog stanja kakvo je bilo prije provedbe ugovora upisom tužitelja vlasnikom nekretnina поближе označenih u točki I. izreke prvostupanjske presude.

9. Iz podataka u spisu razvidno je da je uz taj tužbeni zahtjev tužitelj postavio i drugi zahtjev kojim traži poništenje predmetnog ugovora o kupoprodaji za kojega je predložio da ga sud prihvati ako nađe da onaj koji je prije njega istaknut nije osnovan (članak 188. stavak 2. ZPP-a). Nakon što je u ovoj pravnoj stvari nastupio prekid postupka po sili zakona zbog toga što je nad tužiteljem otvoren stečajni postupak, u postupku koji je nastavljen tužitelj je preinačio taj drugi zahtjev tako da traži utvrđenje nepostojećim ugovora o kupoprodaji tužitelja da mu tuženik izda valjanu tabularnu ispravu za upis prava vlasništva u korist tužitelja. S druge strane u obrazloženju pobijane presude prvostupanjski sud je samo naveo kako tužitelj „podredno“ traži utvrđenje da je ugovor nepostojeći. Iako prvostupanjski sud nije odlučio o preinaci tužbe na način propisan člankom 191. ZPP-a, kraj činjenice da se tuženik nije protivio preinaci, može se zaključiti da je predmet drugog eventualno kumuliranog tužbenog zahtjeva utvrđenje nepostojećim ugovora o kupoprodaji.

10. S obzirom na to da je prvostupanjski sud prihvatio prvi tužbeni zahtjev, o drugom tužbenom zahtjevu uopće nije mogao odlučivati. Stoga se oni razlozi koji se svode na zaključak suda sadržan u točki 29. obrazloženja kako „podredni tužbeni zahtjev sud nije uvažio kako je ranije i objašnjeno, jer se u konkretnom slučaju radilo o ograničenju u zastupanju koje nije bilo upisano u sudskom registru pa kao takvo, sukladno zakonu, u trenutku sklapanja predmetnog ugovora ne obvezuje treće osobe – u ovom slučaju prednika tuženika i formalno – ne možemo reći da se radi o nepostojećem ugovoru“, ne mogu prihvatiti kao valjani razlozi presude.

11. Osnovano žalitelj tvrdi da iz obrazloženja presude nije jasno kako je prvostupanjski sud utvrdio da je odluka o ograničenju ovlasti člana uprave tužitelja Dušana Polovine za poduzimanje pravnih „i faktičnih“ radnji čija je vrijednost veća od 1.000,00 eura, obvezivala člana uprave od dana donošenja, ako prethodno nije utvrđeno da mu je uopće dostavljena, a time i da je on znao za nju.

12. Osnovano žalitelj ukazuje i na nedostatke u pogledu pravilne ocjene dokaza jer u točki 21. obrazloženja prvostupanjski sud navodi kako iskaze svjedoka i tuženika (tuženik je pravna osoba i u postupku nije saslušan zastupnik po zakonu u svojstvu stranke) sud smatra vjerodostojnima i istinitima, naročito iz razloga što su isti u bitnim dijelovima suglasni jedan s drugim, kao i sa svom dokumentacijom u koju je izvršen uvid u tijeku dokaznog postupka, a pri tome nije navedeno u kojim bitnim sastojcima su te izjave suglasne i kojim točno ispravama u spisu i konačno koje su bitne činjenice tim dokazima utvrđene.

13. Odredba članka 3. stavka 3. ZPP-a je procesna odredba i primjenjuje se na raspolaganja stranaka u parničnom postupku, onda kada stranke poduzmu

određene parnične radnje koje su u suprotnosti s prisilnim propisima i pravilima javnog morala (npr. priznaju tužbeni zahtjev), a ne može se primijeniti kao pravna osnova tužbenog zahtjeva za utvrđenje ništetnim pravnog posla, ni podredno, kako to pogrešno smatra prvostupanjski sud.

14. Pravna osnova tužbenog zahtjeva za utvrđenje ništetnosti ugovora je odredba članka 322. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj: 35/05, 41/08, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22 i 156/22; dalje: ZOO) kojom je propisano da je ništetan ugovor koji je protivan Ustavu Republike Hrvatske, prisilnim propisima ili moralu društva, osim ako cilj povrijeđenog pravila ne upućuje na neku drugu pravnu posljedicu ili ako zakon u određenom slučaju ne propisuje što drugo. Međutim, na tu odredbu se prvostupanjski sud uopće nije pozvao, iako je utvrdio da je ugovor ništetan.

15. Pogrešno je i stajalište prvostupanjskog suda o tome da se odredba članka 49. u vezi s člankom 41. Zakona o trgovačkim društvima može tumačiti ekstenzivno i tako primijeniti na predmetni ugovor o kupoprodaji iako ga Dušan Polovina, u svojstvu zastupnika po zakonu tuženika, nije sklopio sam sa sobom, jer nije nastupao kao druga ugovorna strana. Takvo ekstenzivno tumačenje protivi se smislu te zakonske odredbe s naslovom „Sklapanje ugovora sa samim sobom“ kojom je jasno propisano da prokurist ne može bez posebne ovlasti trgovačkoga društva nastupati kao druga ugovorna strana i s društvom sklapati ugovore u svoje ime i za svoj račun, u svoje ime a za račun drugih osoba, ili u ime i za račun drugih osoba, a ta ograničenja primjenjuju se i na zastupnike društva po zakonu (članak 41. stavak 3. Zakona o trgovačkim društvima).

16. Žalitelj s pravom tvrdi kako je predložio izvođenje dokaza saslušanjem svjedoka Vatroslava Bunića na pripremnom ročištu, a prvostupanjski sud nije izveo taj dokaz niti je naveo razloge za to (članak 392. stavci 3. i 4. ZPP-a).

17. Navedeno predstavlja takve nedostatke zbog kojih se pobijana presuda ne može ispitati, pa je njenim donošenjem učinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 11. ZPP-a. Ostvareni su i razlozi pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava.

18. Zato je na temelju odredbe članka 369. stavka 1. i članka 370. ZPP-a pobijana presuda ukinuta i predmet vraćen prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

19. Budući da odluka o troškovima postupka ovisi o odluci o glavnoj stvari, ukinuto je i rješenje kojim je sud odlučio o zahtjevu tuženika za naknadu troškova postupka. U vezi s tim potrebno je istaknuti da je odluka o troškovima postupka trebala biti sastavni dio presude, a ne izdvojena u posebno rješenje, jer je odredbom članka 164. stavka 4. ZPP-a propisano da će o zahtjevu za naknadu troškova sud odlučiti u presudi ili rješenju kojim se završava postupak pred tim sudom.

20. U ponovnom postupku prvostupanjski sud će sud otkloniti nepravilnosti i nedostatke presude na koje je ukazano ovim rješenjem tako da će izvesti dokaze

koje su stranke predložile ako smatra da je njihovo izvođenje važno za odluku, a u suprotnom je dužan navesti razloge za odbijanje izvođenja predloženih dokaza, te nakon toga ponovno cijeliti sve izvedene dokaze, pravilno i potpuno utvrditi sve bitne činjenice na kojima stranke zasnivaju svoje zahtjeve ili se protive navodima i zahtjevima protivne strane i na te činjenice pravilno primijeniti odredbe materijalnog prava o ništetnosti ugovora i posljedicama ništetnosti, radi donošenja pravilne i zakonite odluke o postavljenim tužbenim zahtjevima, s tim da je dužan voditi računa o tome da o drugom eventualno kumuliranom tužbenom zahtjevu, sud može odlučivati nakon što nađe da je prvi zahtjev neosnovan. Tu odluku je dužan obrazložiti na način propisan odredbom članka 338. stavka 4. ZPP-a da bi se njena pravilnost i zakonitost mogla ispitati. U novoj odluci o tužbenom zahtjevu prvostupanjski sud će ponovno odlučiti o zahtjevima stranaka za naknadu troškova postupka, uključujući i troškove žalbenog postupka.

Zagreb, 10. prosinca 2024.

Predsjednik vijeća
Raoul Dubravec

Broj zapisa: **9-30870-ac072**

Kontrolni broj: **0ee64-022ef-ea517**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:
CN=Raoul Dubravec, O=VISOKI TRGOVAČKI SUD REPUBLIKE HRVATSKE, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Visoki trgovački sud Republike Hrvatske** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.